

"תן לי הנפש והרכש קח לך". (יד - כא)

כך אדם צריך לומר ליצר וחילותיו: תן לי הנפש - את הרוחניות, והרכוש קח לך - את הגשמיות. ולא להפוך היוצרות חס ושלום. פעמים רבות קורה שכדי למנוע עבירה מסוימת יש צורך להוציא ממון ואז המלחמה קשה מאוד. במקרה כזה צריך לומר ליצר חד וחלק: הרכוש קח לך! שכן הלכה פסוקה היא בשו"ע (יו"ד קנ"ז א) כי מה שנאמר יהרג ואל יעבור זה דוקא בגי' עבירות חמורות, אבל בשאר עבירות אמנם יעבור ולא יהרג, אבל גם עליהם חייב ליתן את כל ממונו כדי שלא לעבור על שום עבירה מהתורה שנאמר: "ואהבת את ה' וכו' ובכל מאודך" בכל ממונדך (ספרים).

ומעשה שהיה בבעל מפעל של תפילין היה מזלזל במצוות, וקרה יום אחד שנפסלו בתים לתפילין, ובעל המפעל רצה למכרם ככשרים. אחד העובדים קינא קנאת ה' וחתך את הבתים הפסולים באופן שאי אפשר למכרו. כשהבחין בעל הבית מה שנעשה כעס מאוד ואיים על אחד העובדים שאם לא יגלה לו מי עשה זאת הוא יפטר אותו מהעבודה. אותו עובד ידע שלפי הלכה צריך אדם למסור כל ממונו ואל יעבור על לאו אחד מהתורה, במקרה הזה של איסור לשון הרע. וכן עשה שלא גילה, והפסיד את מקום העבודה. והקדוש ברוך הוא שילם לו שכרו, שכשהתפטר ממפעל התפילין פתח עסק פרטי ושרתה ברכה במעשה ידיו, לבד מהשכר העצום הממתין לו בעולם שכולו טוב בעבור שכבש יצרו מדובר לשון הרע (לבוש יוסף).

(הרב כתריאל משולמי)

ישראל לסגולתו

כל הסגלות והעצות מבוססות על יסוד זה, שייחס האדם הפח הפלעדי לבורא בלבד, ויאמין שישועתו אך ורק ממנו, ויקרא הנסחאות שהבאנו לכל בעיה ובעיה באפן המתאים לה - נסחא שמחזקת הלב באמונה לגבי אותה בעיה בה נתון האדם וכשיתמיד בזה הרי הבטיחונו הרמב"ם והגר"ח מוולוז'ין שישוע, ודברי הרמב"ם הללו מובאים בעוד הרבה ספרים. (והבאנום בספרנו "נחמת ישראל" עמ' 113 ואילך).

ובזה בארנו הנכתב בתורה פרשת חקת (כא, פסוק ד' ואילך):

וידבר העם באלקים ובמשה... וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים, וינשכו את העם וימת עם רב מישראל, ויבא העם אל משה ויאמרו חטאנו... התפלל אל ה'... ויאמר ה' אל משה עשה לך שרף ושים אתו על נס והיה כל הנשוד וראה אתו נחי... והיה אם נשך הנחש את איש והביט אל נחש הנחשת נחי.

ובמשנה סוף מסכת ר"ה מבארת: "וכי נחש ממית או נחש מחיה, אלא בזמן שישאל מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדין לבם לאביהם שבשמים היו מתרפאים ואם לאו היו נמוקים".

ותמוה, במה משתעבד לב הנשוד מהנחש לאביו שבשמים כאשר רואה הוא נחש מנחשת תלוי על עמוד... וכי אינה התעוררות לה' תצמח מראית נחש מנחשת וכי לא היה עדיף שהיה משה רבנו עושה על טס שם הו"וה ברוך הוא, ואז לכאורה עדיף, כשהיה האדם מסתכל על שם הו"וה היה מתרפא, שכן בכח ה' לרפאת, והיה משעבד לבו לה' בכך שהיה רואה שם הו"וה, אולם במה ישתעבד ויתעורר לב האדם לאביו שבשמים כשיראה נחש עשוי מנחשת

אולם הבאור בכונת משה לעשות נחש מנחשת להורות לעם ישראל, ראו, הנה עומד כאן על נס נחש עשוי מנחשת, וכי עשוי הוא להכיש, היש ביכלתו להרע בנדאי לא, ובכן התבוננו הנחשים השרפים ששלח ה' בכס והכישו אתכם בעצם אינם אלא כמטילי נחשת, ואין בכחם לעשות מאומה, ואין הנחש ממית כלל אלא החטא ממית, ורק כשחוטא האדם מזד נשלח עליו נחש להכישו, אין שום מקריות וטבעיות בהפשת נחש, הפשת נחש נשלחת לכתבת החוטא, והחטא ממיתו, ואלו הנחש מצד עצמו אין בכחו לעשות מאומה ואינו אלא כמטיל נחשת ותו לא.

וכאן נעשה הנס הגדול!

הרי גלה לנו הרמב"ם והגר"ח מוולוז'ין ועוד, הסגלה הגדולה והנפלאה לבטל כל הכחות הרעים מהאדם שלא יוכלו לו בכך ששמו כן מבטלים הוא בלבד ואינו מיחס להם שום כח בלתי לה' לבדו, ובכך מדה במדה, כשם שבכח טהר אמונתו בטל כל הכחות מליחס להם שום כח, כך ינהג בו ה' לבל ישלטו בו שום כח להרע לו.

אמת

ג. כת שקרים אינם מקבלים פני השכינה. ספר המידות

נקודה למחשבה

להרגיש בצער הזולת

הגאון רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל היה רגיל לספר על הגאון "ברך טעם"; שפעם עשה שידוך לבנו עם בת של גביר עשיר גדול, ובאותה תקופה השואב מים של העיר חלה, והרב היה בצער גדול ולא יכל להתרכז, ולא יכל לאכול, והיה מתפלל עליו שיבריא.

פעם הגיעו המחותנים וראו לפני הרב אינם כתמול שלשום, וחשבו אולי הרב רוצה לחזור בו מהשידוך, אמרו להם משפחת הרב, שכל זה אינו בגללם, אלא בגלל שואב המים שחולה. כששמעה זאת המשודכת, נכנסה לרב ואמרה לו: מה הרב עושה, אמנם נכון שצריך להתפלל עליו שיבריא, אבל עד כדי כך להצטער. כששמע זאת הרב, ביטל מיד את השידוך, באומרו: אם אין לאשה הזאת שום רחמנות, ואינה משתתפת בצערן של הזולת, לא ראוי להשתדך אתה...

(הרב אברהם ישראל)

משהו לנשמה

זהו סיפור שסיפר הגאון הצדיק רבי דוד חנניה פינטו על הרב הגאון רבי שמעון ברוך סלומון זצ"ל רבה של פתח תקווה. אשר היה ידוע בקנאותו לכבודה של השבת, ונפשו נסערה לשמוע שישנם חילולי שבת בפרהסיא והיה נלחם בכל כוחו לסלק תופעה זו מעירו. הקשר המיוחד שלו עם שבת קודש החל כבר בעת לידתו, כאשר לידתו הייתה בשבת ואימו סירבה בכל תוקף שיסיעו אותה ברכב לבית החולים. ובמסירות נפש אזרה כוח ללכת ברגל, וגם פטירתו הייתה בערב שבת.

מתנגדים רבים הרימו ראש, וניסו בכל כוחם למנוע מן הרב להפריע להם בחילולי השבת, אבל עוצם קדושת השבת שבו, גברה על מתנגדיו. מידי שבת עמד מול מוקדי חילולי השבת בעיר, ובדמעות נשא דברים מרגשים חוצבי להבות אש על שמירת השבת. האמת הפנימית, הכאב העמוק ואור תורתו ויראתו עשו רושם כה רב עד שהיו כאלו מן המחנה השני שהצטרפו למאבקו של הרב.

ראינו בחוש כי כל מי שפגע ברב לא יצא נקי. מקרים רבים היו שכבוד התורה וכבוד השבת תבעו את עלבונם, גם מהמתנגדים למאבקו של הרב היו שהרגישו בכך ושחרו אל פתחו של הרב לבקש מחילה.

בתוך מחנה המתנגדים לשמירת השבת, בלט במיוחד אדם דומיננטי ומרכזי שהיה סוחר אחריו את ההמון ומסית אותם כנגד הרב והשבת. אותו אדם הרהיב עוז להגיע עם קבוצת נערים לעבר בית הרב, וברוב חוצפתו חירף וגידף במשך דקות ספורות, באופן שהחריד את השומעים. מעט מתלמידי הרב שנקלעו לאותו מאורע, היו משוכנעים שלא יתכן כי אותו אדם יצא מכך נקי, אחד אף בא להתריע בו שהוא משחק באש ממש. ואכן לא איחר היום עד שאותו אדם נרצח באופן משונה ובלתי צפוי על ידי אדם שהוא עצמו עזר לו.

אני אומר עליך תהילים!

לאחר זמן מה, הגיע לביתו של הרב, החברותא של יום רביעי בלילה, ללימוד שהתקיים מידי שבוע מהשעה שתיים עשרה בלילה ועד השעות הקטנות של הלילה (בשעות אלו היה הרב מכין את השיעור הכללי שהיה מוסר ביום חמישי).

באותו יום התקשה התלמיד להיכנס לבית, כלב עמד בחצר בסמוך לדלת והיה נובח ומיילל וחסם את הכניסה. אחד מבני הבית פתח את החלון והציע לאותו תלמיד להיכנס מהכניסה האחורית. הוא סיפר שהכלב עומד כך כבר כמה שעות, וכדי למנוע את כניסתו לבית, הם נכנסים מן הצד השני.

ואכן, התלמיד נכנס מהכניסה האחורית של הבית, ושקע עם הרב בלימוד הסוגיה במשך כמה שעות. כאשר הוא קם לצאת (והרב כדרכו מלווה אותו החוצה) שוב נשמעו אותם נביחות ויללות משונות מן הכלב. התלמיד עצר ואמר לרב "אולי מוטב שאצא מן הדלת השנייה". הרב לא הגיב, פתח את דלת הכניסה ולעיני התלמיד- שניסה לשמור על הכלב לא יפרוץ פנימה, עמד מול הכלב ואמר לו "אני אומר עליך תהילים". באותו הרגע נדם קולו של הכלב, שב לאחוריו ובריצה היסטורית רץ במעלה הרחוב ונעלם.

כאשר חזר התלמיד לישיבה וסיפר מה שראה, אמרו לו- האם אתה לא זוכר שראש הישיבה (באופן חריג לסגנונו ועדינות דיבורו) אמר על אותו אדם "הני כלבי חציפי".

כמה גדול כוחם של צדיקים, שדבריהם נשמעים בשמים. הנה אדם זה נפטר ובא בגלגול כלב, והרב מחל לו ועבר על מידותיו ואף הסכים להיטיב עמו ולומר תהילים לעילוי נשמתו.